

Notat vedr. gældende regler for vandselskabers finansiering af data- og digitaliseringsaktiviteter

Kontor/afdeling

Vand

Dato

02-07-2025

J nr.

/RIM

Problem

I forbindelse med opstarten af arbejdet under Forsyningsdigitaliseringsprogrammets dataudviklingsgruppe på vandområdet er der efterspurgt en redegørelse for hvilke regler, der gælder for vandselskabers finansiering af data- og digitaliseringsaktiviteter

Dette notat redegør for gældende regler vedr. regler for vandselskabers finansiering af data- og digitaliseringsaktiviteter på vandforsyningsområdet under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort.

Baggrund

Alle almene vandforsyninger er underlagt hvile i sig selv-princippet (HISS). Dette princip indebærer, at vandselskaber kun må udføre aktiviteter, som er nødvendig for at varetage deres almindelige forsyningsaktiviteter. Projekter, herunder data- og digitaliseringsaktiviteter, kan derfor udføres, såfremt de vurderes nødvendige for de almindelige forsyningsaktiviteter.

Vandselskaber, der kun er omfattet af HISS

Mindre, forbrugerejede vandselskaber, der leverer mindre end 200.000 m³ vand årligt, er alene underlagt HISS og ikke den økonomiske rammeregulering, som følger af Vandsektorloven. Siden 1. januar 2020 har forbrugerejede selskaber, der leverer mindre end 800.000 m³, dertil kunnet undtages fra den økonomiske rammeregulering og effektiviseringskrav, som følge af Vandsektorloven, hvis vandselskabets forbrugere efter selskabets regler for vedtægtsmæssige ændringer træffer beslutning herom, hvorefter de kun er omfattet af HISS. Selskaber, der kun er omfattet af HISS, kan finansiere deres aktiviteter, herunder data- og digitaliseringsaktiviteter, gennem takstopkrævning, såfremt der er tale om aktiviteter, der er nødvendige for at varetage deres almindelige forsyningsaktiviteter som det fremgår af Vandsektorlovens formålsbestemmelse, jf. § 1. Her fremgår det, at:

”...vand- og spildevandsforsyningen drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne, giver lavest mulige, stabile priser for forbrugerne og samtidig understøtter innovativ udvikling og demonstration og eksport af vandteknologiløsninger. Loven skal endvidere medvirke til at sikre og udvikle en vand- og spildevandsforsyning af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, som tager hensyn til forsyningssikkerheden, klimaet og naturen”

Dette beror i øvrigt på Energistyrelsens fortolkning af gældende regler herunder vandsektorlovens § 3 a.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Økonomisk rammeregulering og mulighed for tillæg

Selskaber, der har en årlig debiteret vandmængde på mindst 800.000 m³, og kommunalt ejede selskaber er underlagt Vandsektorloven og dermed også den økonomiske rammeregulering. Vandselskaber, der er omfattet af den økonomiske rammeregulering i henhold til Vandsektorloven, kan søge om tillæg til deres økonomiske ramme til finansiering af aktiviteter, der understøtter kommunalt eller statsligt fastsatte mål, jf. bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber (herefter ØR-bekendtgørelsen) § 11, eksempelvis ved opfyldelse af lovkrav. Vandsektortilsynet behandler ansøgninger om sådanne tillæg. Der kan således gives tillæg til finansiering af data- og digitaliseringsaktiviteter, såfremt disse aktiviteter 1) er lovlige i henhold til nødvendighedskravet, som følger af HISS, og 2) har til formål at imødekomme et kommunalt eller statsligt fastsat mål. Det beror på en konkret vurdering foretaget af Vandsektortilsynet, om disse betingelser konkret er opfyldt. Dertil kommer, at det er afgørende, at der er tale om nye opgaver, der ikke tidligere har været omfattet af rammen.

Lånefinansiering

En lovændring pr. juni 2024 præciserer, at HISS-reglerne ikke forhindrer lånefinansiering af nødvendige udgifter. Denne præcisering kan være relevant i forhold til vandselskabernes overvejelser om at finansiere digitalisering og dataaktiviteter via lån, hvis det vurderes, at aktiviteterne er nødvendige udgifter relateret til deres forsyningsaktivitet.

Opsummering

Vandselskaber kan generelt finansiere udgifter, der er nødvendige for at drive forsyningsvirksomheden, herunder digitaliseringsprojekter, så længe de vurderes at være nødvendige for selskabernes almindelige forsyningsaktiviteter. Vandselskaber omfattet af den økonomiske rammeregulering, der følger af Vandsektorloven, kan få tillæg til deres økonomiske ramme til finansiering af aktiviteter, som har til formål at opfylde et statsligt eller kommunalt fastsat mål. Mindre, forbrugerejede vandselskaber, som alene er underlagt HISS, kan finansiere lovlige aktiviteter direkte via takst-opkrævning uden ansøgning om tillæg. Ovenstående juridiske rammer for finansiering af nye aktiviteter finder således også anvendelse for så vidt angår data- og digitaliseringsaktiviteter.